

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКА НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ХАРЧОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ**

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ВИЩОЇ ОСВІТИ

**Збірник матеріалів
II –ї Всеукраїнської
науково-методичної конференції**

08 - 10 квітня 2020 року, м. Одеса

У збірнику опубліковано матеріали II-Всеукраїнської науково-методичної конференції «Забезпечення якості вищої освіти», яка проходила 08 - 10 квітня 2020 року на базі Одеської національної академії харчових технологій.

Для педагогічних та науково-педагогічних працівників, докторантів, аспірантів, усіх, хто цікавиться питаннями забезпечення якості вищої освіти.

Рекомендовано до друку Оргкомітетом конференції

Редакційна колегія:

Єгоров Б.В.	- ректор Одеської національної академії харчових технологій, д. т. н., професор (голова редакційної колегії)
Трішин Ф.А.	- проректор з науково-педагогічної та навчальної роботи, к. т. н., доцент (заступник голови редакційної колегії)
Дец Н.О.	- начальник навчального відділу, к.т.н., доцент
Корнієнко Ю.К.	- директор центру дистанційного навчання, к. ф.-м. н., доцент
Кручек О.А.	- начальник відділу контролю якості та сертифікації, к. т. н., доцент
Мураховський В.Г.	- директор Навчально-методичного центру забезпечення якості вищої освіти, к. ф.-м. н., доцент
Сярова А.С.	- методист Навчально-методичного центру забезпечення якості вищої освіти

Оргкомітет II-Всеукраїнської науково-методичної конференції «Забезпечення якості вищої освіти» може не поділяти думку учасників. Відповідальність за зміст і достовірність поданого матеріалу несуть учасники.

професійної ідентичності, яка корелює із зміною якості співвідношення навчально-професійної, нормативно-професійної та особистісної ідентичності майбутніх фахівців медичної галузі: навчальна діяльність набуває рис суб'єктності, професійної особистісної спрямованості, побудови аксіологічних, когнітивних, афективних та поведінкових основ для ідентифікації майбутнього фахівця.

Подальші розробки зазначеного напрямку досліджень пов'язані із визначення методичних аспектів побудови навчального процесу з орієнтацією на становлення професійної ідентичності.

УДК 378.147

ОРГАНІЗАЦІЙНО-ПРАКТИЧНІ ЗАСОБИ ВИХОВАННЯ КОМУНІКАТИВНИХ КОМПЕТЕНЦІЙ ЖУРНАЛІСТА

С.В. Кандюк-Лебідь

**Миколаївський коледж Вищого навчального закладу «Відкритий
міжнародний університет розвитку людини «Україна»,
м. Миколаїв, Україна**

В умовах компетентнісної освіти особливої ваги набуває проблема формування практичних навиків майбутніх журналістів, пов'язаних з умінням створювати монологи, діалоги, полілоги професійної спрямованості, аналізувати тексти різної стильової належності, у тому числі есе, інтерв'ю, репортажу тощо. Умови для найбільш повного розвитку комунікативних компетенцій створюються завдяки груповій і колективній організації навчання шляхом залучення студентів у різні форми ділової взаємодії і спілкування: бесіду, ділову розмову, полеміку, дискусію, діалог, дебати, диспути, круглі столи тощо. Основну форму таких форм визначають: 1) креативне моделювання професійної діяльності журналіста і 2) дієва рольова гра в запропонованих ситуаціях.

Проблема формування комунікативної компетентності фахівців є предметом досліджень багатьох науковців (З. Бакум, А. Богущ, Н. Голуб, О. Горошкіна, О. Караман, С. Караман, К. Климова, О. Копусь, О. Кучерук, Н. Остапенко, Т. Симоненко та ін.), які вивчали становлення понять «компетенція» і «компетентність», їх семантичне наповнення, підходи до впровадження в освітній процес ЗВО тощо.

Комунікативна компетенція спрямована на вирішення таких основних завдань: ефективно отримувати і передавати інформацію; досягати поставленої мети шляхом переконання співрозмовника й спонукання його до дії; отримувати додаткову інформацію про співрозмовника; здійснювати позитивну саморепрезентацію (справляти позитивне враження на співрозмовника на основі володіння культурою мовлення). Правильно сформована комунікативна компетентність у здобувачів вищої освіти надасть можливість встановлювати і

підтримувати необхідні взаємини зі студентами, викладачами, родичами, з усіма людьми, що будуть пов'язані з майбутньою професійною діяльністю.

Метою даної розвідки є дослідити засоби виховання комунікативної компетенції як складової журналістської майстерності.

Професійну діяльність ми будемо розуміти як сукупність дій, спрямованих на вирішення виробничих завдань. При формуванні комунікативної культури журналіста необхідно аналізувати ситуації, функціональні ролі та психологічні перешкоди спілкуванню, що виникають у професійній діяльності журналіста.

1. Роль. Кожна людина в своєму житті покликана відігравати певну роль у різних життєвих обставинах. Для формування умінь виконання функціональних (посадових) обов'язків майбутньому журналісту необхідно спробувати себе в різних статусах, позиціях, системах відносин, а значить, у різних ролях.

2. Пропоновані обставини. Умови, в яких розвивається дія, включають в собі: обставини місця, часу, а також події, явища, факти, попередні дії.

3. Подія. У журналістській практиці події порушують «виробниче життя», вибивають автора з рівноваги, згубно впливають на продуктивність його діяльності. Уміння передбачати несподіванки, випадковості, дозволяє журналісту зменшити ступінь впливу останніх на результативність своєї діяльності.

4. Дієвий факт. У практиці тренувань комунікативної компетентності журналістів зміна трактувань одного і того ж явища дозволяє «програвати» різні рішення задач і розвивати тактику спілкування. Чим більше подій може виділити викладач у межах однієї ситуації, тим докладніше вона буде розглянута, більше виробничих завдань буде вирішено і продуктивніше буде процес рольової комунікативної гри.

5. Оцінка події. Оцінка є найважливішим фактором комунікаційних актів, оскільки об'єднує низку психічних процесів: відчуття, сприйняття, мислення, уяву, фантазію, пам'ять, внутрішню мову. Саме в процесі оцінки визначається новий план подальших дій, зароджується нове почуття.

6. Завдання. Кожна людина в будь-яку хвилину свого життя, за винятком часу сну, прагне до вирішення мети і здійснює низку дій заради її досягнення, тобто виконує поставлене перед собою завдання. Зародження цього завдання відбувається в процесі оцінки події. При розвитку комунікативних навичок журналіста постановка завдань для двох взаємодіючих комунікантів є обов'язковою умовою. Завдання можуть пропонуватися студентами, а підтверджуватися і уточнюватися ведучим (як правило викладачем) рольової або ділової гри.

7. Дія. Діяльність журналіста різноманітна, різностороння, суперечлива. Постійно на практиці виникає питання вибору правильного шляху дії. Це ще раз підкреслює необхідність розробки інноваційних методик для виховання комунікативної компетенції журналіста, в основі яких лежатиме продуктивна, логічна, цілеспрямована дія. Для цього треба відповісти на питання: «Що

необхідно зробити?». Журналісту необхідно навчитися будувати як свій алгоритм дій, так і контрдію вашого суперника (співрозмовника), передбачаючи при цьому усі можливі варіанти.

8. Пристосування. У діяльності журналіста визначення способів і засобів досягнення мети є обов'язковим. Багатство пристосувань, аргументованих доводів, подібних прикладів завжди буде визначати результативність і якість комунікативних актів. Особливо цінними є способи і прийоми досягнення мети, знайдені в процесі живого спілкування. Комунікативні імпровізації можуть удосконалюватися в процесі тренінгових занять при постановці різних завдань для вирішення однієї поставленої проблеми.

Наступна умова формування комунікативної компетентності майбутніх журналістів - мовленнєва креативність студентів. Завдання закладів вищої освіти полягає в тому, щоб підготувати майбутніх журналістів, які усвідомлюють значущість проблеми, здатні використовувати власні креативні здібності в подальшій професійній діяльності.

Для майбутнього журналіста важливим є сформованість його риторичних умінь, що передбачає опанування методологічних засад риторики; наявність умінь відтворювати й аналізувати усні й писемні риторичні тексти; усвідомлене й відповідальне ставлення до професійного мовлення; досвід володіння мовленнєвими жанрами професійного спрямування; здатність доцільно й ефективно застосовувати стратегії й тактики інформаційно-впливового спілкування.

До універсальних якостей особистості журналіста для оптимального розвитку професійної майстерності належать: 1) рівень ціннісного ставлення до комунікації; 2) комунікативна спрямованість; 3) психологічна підготовленість; 4) доброзичливість, інтерес до роботи; 5) толерантність; 6) емпатійність; 7) рефлексивність; 8) прозорість; 9) інтелігентність; 10) конгруентність; 11) товариськість. Суттєвими при цьому є уміння слухати, влучно висловлюватися, підтримувати розмову і змінити тему, познайомитися, знайти правильну форму звертання.

Професійна компетенція журналіста є показником сформованості системи професійних знань, комунікативних умінь і навичок фахового подання інформації саме у такому ракурсі, що зробить її потужним двигуном соціальних, економічних та культурних змін, інтегрованою моделлю ціннісних орієнтацій, загальної гуманітарної культури.

ЗВ'ЯЗОК ВИЩОЇ ШКОЛИ З ЖИТТЯМ

М.М. Зацеркляний,

**Т.Б. Столевич - Одеський національний політехнічний університет,
м. Одеса, Україна**

**ПЕРЕЛІК ЗВО УКРАЇНИ, ЩО ВЗЯЛИ УЧАСТЬ
У II-ВСЕУКРАЇНСЬКІЙ НАУКОВО-МЕТОДИЧНІЙ КОНФЕРЕНЦІЇ**

1. Академія рекреаційних технологій і права, м. Луцьк
2. Бахмутський коледж мистецтв ім. І. Карабиця, м. Бахмут
3. Вищий навчальний комунальний заклад Львівської обласної ради «Львівська медична академія ім. А. Крупинського», м. Львів
4. Вінницький торговельно-економічний інститут Київського національного торговельно-економічного університету, м. Вінниця
5. Горлівський інститут іноземних мов Державного вищого навчального закладу «Донбаський державний педагогічний університет, м. Бахмут
6. Державний заклад «Запорізька медична академія післядипломної освіти Міністерства охорони здоров'я України», м. Запоріжжя
7. ДЗ «Луганський національний університет ім. Т. Шевченка», м. Старобільськ
8. Донецький національний медичний університет, м. Краматорськ
9. Донецький національний медичний університет, м. Кропивницький
10. Донецький національний медичний університет, м. Лиман
11. Донецький національний медичний університет, м. Маріуполь
12. Житомирський торговельно-економічний коледж Київського національного торговельно-економічного університету, м. Житомир
13. Запорізький державний медичний університет, м. Запоріжжя
14. Івано-Франківський національний медичний університет, м. Івано-Франківськ
15. Івано-Франківський національний технічний університет нафти і газу, м. Івано-Франківськ
16. Київський національний торговельно-економічний університет, м. Київ
17. Київський національний університет технологій та дизайну, м. Київ
18. Кременчуцький льотний коледж Харківського національного університету внутрішніх справ, м. Кременчук
19. Луцький національний технічний університет, м. Луцьк
20. Маріупольський державний університет, м. Маріуполь
21. Миколаївський коледж Вищого навчального закладу «Відкритий міжнародний університет розвитку людини «Україна», м. Миколаїв
22. Національний університет біоресурсів і природокористування України, м. Київ
23. Національний університет оборони України ім. І. Черняховського, м. Київ
24. Національний університет харчових технологій, м. Київ
25. Національний фармацевтичний університет, м. Харків
26. Одеська державна академія технічного регулювання та якості, м. Одеса
27. Одеський національний політехнічний університет, м. Одеса
28. Одеський національний університет ім. І.І. Мечникова (ОНУ), м. Одеса

- 29.**Полтавський національний педагогічний університет ім. В.Г. Короленка, м. Полтава
- 30.**Східноукраїнський Національний університет ім. В. Даля, м. Сєверодонецьк
- 31.**Тернопільський національний педагогічний університет ім. В. Гнатюка, м. Тернопіль
- 32.**Українська інженерно-педагогічна академія, м. Харків
- 33.**Українська медична стоматологічна академія, м. Полтава
- 34.**Уманський державний педагогічний університет ім. П. Тичини, м. Умань
- 35.**Харківська медична академія післядипломної освіти, м. Харків
- 36.**Харківський національний медичний університет, м. Харків
- 37.**Центральноукраїнський державний педагогічний університет ім. В. Винниченка, м. Кропивницький

Методика викладання курсу «Загальна фізика»	
В.Г. Задорожний	141
Роль фізичного курсу в технічному вищому закладі	
А.Є. Сергєєва, В.Б. Роганков	142
До проблеми викладання фахового мовлення у вищих навчальних закладах технічного спрямування	
Я.В. Машарова, О.В. Шевчук	143
Перспективність і наступність у вивченні українського мовлення в загальноосвітній і вищій школах	
О.І. Філіпенко	145
Підвищення мотивації до вивчення Української мови як іноземної	
О.В. Гриньків	147
Використання методу роботи в групах на практичних заняттях з бухгалтерського обліку	
В.В. Протасов	150
Методичні рекомендації щодо вдосконалення якості лекцій	
Р.В. Амбарцумянц, М.І. Субботіна	153
Реформа вищої освіти як фактор формування нової сучасної еліти в Україні	
С.О. Лозинська, С.М. Рутар	154
Лекція як провідна форма навчання у ЗВО	
В.А. Самофатова	157
Комп'ютерне тестування в забезпеченні якості освіти	
С.М. Соц, Н.В. Хоренжий, А.П. Лапінська	158
Інтерес як найважливіший чинник навчальної діяльності студента	
О.О. Стояно	159
Шляхи підвищення успіху студентів у закладах вищої освіти США	
О.І. Козьменко	161
Міжнародна академічна мобільність як фактор підвищення якості освіти	
М.Р. Мардар, Ю.С. Левчук	163
Тренінг командування як основа самоорганізації студентської групи	
А.В. Черкаський	166
Особливості вищої освіти в Чехії	
О.В. Калита	168
Сучасна практична підготовка фахівців молочної, олійно-жирової та косметичної галузей	
О.В. Севастьянова, Є.О. Котляр, Т.В. Маковська	170
Оцінювання як інструмент забезпечення якості вищої освіти	
І.В. Соколова	172
Структурно-змістовний модус професійної ідентичності майбутніх фахівців медичної галузі	
А.Г. Разумна	176
Організаційно-практичні засоби виховання комунікативних компетенцій журналіста	
С.В. Кандюк-Лебідь	179
Зв'язок вищої школи з життям	
М.М. Зацеркляний	181